

Nr 14

Utlåtande i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen behandlade för flera huvudtitlar gemensamma frågor.

(5:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 2) har till behandling upptagits här nedan angivna för flera huvudtitlar gemensamma frågor (se statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1966).

Den allmänna lönenivån för statsanställda m. m. I statsrådsprotokollet (s. 1 och 2) erinras under detta avsnitt bl. a. om att bestämmelserna i statens löneförordning den 31 maj 1957 (nr 228) den 1 januari 1966 ersatts av allmänt avlöningsavtal för statliga och vissa andra tjänstemän. Då förhandlingar om nya löner för år 1966 ännu ej ägt rum, har till grund för beräkningen av anslagsmedlen till avlöningsanslagen och till pensioner under nästa budgetår lagts de löne- och pensionsbelopp som gällt under år 1965.

Överskridande av vissa anslagsposter. I förevarande hänseende redogörs i statsrådsprotokollet (s. 2—4) för vissa bemyndiganden som riksdagen under senare år lämnat Kungl. Maj:t i fråga om överskridande av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter, vilka bemyndiganden föreslås skola gälla även för nästa budgetår.

Lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. Under detta avsnitt erinras bl. a. om att frågor om ändrad lönegradsplacering för olika tjänster fr. o. m. den 1 januari 1966 skall bestämmas genom avtal. Under resp. huvudtitlar har redovisats lönegradsändringar som föranletts av organisatoriska skäl samt lönegradsplaceringen av till nyinrättade föreslagna tjänster. Efter som förhandlingar inte skett om lönegradsplaceringen av samtliga tjänster kan frågan om vissa tjänsters löneställning komma att omprövas och bli föremål för förhandlingar. Riksdagen har lämnat Kungl. Maj:t bemyndigande att vidta de åtgärder som behövs för att genomföra överenskommelser som godkänts av riksdagens löne delegation. Detta bemyndigande innefattar möjlighet att ändra personalförteckningar som fastställts av riksdagen.

Gemensam utbildning av vårdar- och vaktpersonal. I detta avsnitt av statsrådsprotokollet (s. 5—13) förordas gemensam grundutbildning av vårdar- och vaktpersonalen vid fångvårdsanstalter, ungdomsvårdsskolor och vårdanstalter för alkoholmissbrukare jämte därmed samordnad, föregående inomverksutbildning inom de tre anstaltsområdena. Förslaget omfattar dels riktlinjer för den gemensamma grundutbildningen, dels organisatorisk ledning av utbildningsverksamheten och dels vissa kostnadsberäkningar. Grundutbildningen föreslås bestå av en till internat förlagd grundkurs jämte hospitering. Den organisatoriska ledningen av utbildningen föreslås skola utövas av en av Kungl. Maj:t förordnad nämnd. De direkta kostnaderna för en gemensam grundkurs med 30 deltagare beräknas till 130 000 kronor enligt kostnadsläget vid årsskiftet 1964/65. Utbildningsbehovet under nästa budgetår beräknas till 6 inomverkskurser och 4 gemensamma grundkurser jämte hospitering. Kostnaderna avses skola bestridas från tolfte huvudtiteln beträffande den särskilda nämnden och från andra huvudtiteln beträffande den gemensamma grundutbildningen.

Kostnader för vissa personalvårdande åtgärder m. m. Enligt vad som anförs under detta avsnitt av statsrådsprotokollet har flera myndigheter framfört önskemål om medel för att kunna genomföra olika trivselfrämjande åtgärder för sin personal. Det anses påkallat att myndigheterna får möjlighet att i begränsad utsträckning bestrida kostnader för sådana åtgärder utan att i varje särskilt fall inhämta Kungl. Maj:ts medgivande. Kungl. Maj:t avses skola bestämma vilka myndigheter som skall äga bestrida kostnader för sådana åtgärder och likaså det sammanlagda belopp som myndigheterna får använda för sådana ändamål. Kostnaderna förutsätts skola bestridas från den i omkostnadsstaten för vederbörande myndighet upptagna anslagsposten till expenser.

Inrättande av tjänster. Under detta avsnitt i statsrådsprotokollet (s. 13—23) förordas nya huvudregler om inrättande av tjänster efter kollektivavtalsreformens genomförande. Förslaget innebär en ändrad ordning i fråga om riksdagens medverkan härutinnan. De nya grunderna avses skola tillämpas fr. o. m. budgetåret 1967/68.

Anvisande av anslag till avlöningar. I statsrådsprotokollet (s. 24—29) förordas under detta avsnitt ändrad ordning för anvisande av anslag till avlöningar. Samtliga anslagsposter i avlöningsstaterna avses skola som regel upptas förslagsvis. Härvid bortfaller behovet av att riksdagen fastställer avlöningsstater, vilket förutsätts ankomma på Kungl. Maj:t inom ramen för vederbörande anslag. Den ändrade ordningen avses skola tillämpas fr. o. m. budgetåret 1967/68.

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond. Härutinnan anges i statsrådsprotokollet de anslag, tillhoppa 229 803 000 kr., som under de olika huvudtitlarna erfordras för ersättning till de olika delfonderna.

Vissa frågor rörande handläggningen av byggnadsärenden. Under detta avsnitt i statsrådsprotokollet (s. 31—32) förordas vissa jämkningar i tillämpningen av gällande ordning för handläggning av ärenden rörande den statliga byggnadsverksamheten. Riksdagens anvisande av anslag föreslås skola innefatta fullmakt för Kungl. Maj:t att på vissa villkor besluta om igångsättande eller vidareförande av olika i investeringsplanerna ingående företag.

Ersättning till domänverkets fond för upplåten mark. I statsrådsprotokollet anges under förevarande avsnitt storleken av de anslag under olika huvudtitlar, tillhoppa 1 650 000 kr., som ansetts böra anvisas för ersättning till fonden.

Utskottet. Innan utskottet ingår på en behandling av vad i statsverkspropositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor anförts och föreslagits vill utskottet erinra om att i de likalydande motionerna I: 190 och II: 244 framställts yrkanden om avslag på eller ändring av statsverkspropositionen i vissa delar i förening med ändrad ordning för vissa anslagsuppförande i statsbudgeten för budgetåret 1966/67. Utskottet avger denna dag särskilt utlåtande i anledning av nämnda motioner.

I förevarande del av statsverkspropositionen föreslås bl. a. att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att medge *överskridande av vissa anslagsposter* i överensstämmelse med vad som tillämpas under innevarande budgetår. Utskottet tillstyrker detta förslag.

I propositionen föreslås vidare att riksdagen måtte godkänna vissa riktlinjer för *gemensam utbildning av vårdar- och vaktpersonal* vid fångvårdsanstalter, ungdomsvårdsskolor och vårdanstalter för alkoholmissbrukare. Utbildningen avses syfta till att ge ifrågavarande personal den grundläggande människokunskap och sociala orientering som krävs för att utöva en behandling inriktad på modern människovård. Under nästa budgetår avses sammanlagt tio utbildningskurser skola komma till stånd, varav fyra gemensamma kurser och sex inomverkskurser inom de berörda vårdområdena. Medel för direkta kostnader för den gemensamma grundutbildningen har beräknats under andra huvudtiteln — närmare bestämt under kriminalvårdsstyrelsens omkostnadsanslag — och för utbildningens ledning under tolfte huvudtiteln.

Utskottet anser förslaget innefatta en ändamålsenlig lösning av den aktuella utbildningsfrågan inom förevarande område och tillstyrker detsamma. Utskottet förordar dock att Kungl. Maj:t i samband med utfärdande av be-

stämmelser för berörda utbildning tar frågan om benämningen på den för utbildningens ledning avsedda nämnden — vilken förutsatts skola betecknas nämnden för gemensam anstaltsutbildning — under förnyat övervägande. Till anslagsfrågan återkommer utskottet i annat sammanhang.

I statsrådsprotokollet förordas under avsnittet *kostnader för vissa personalvårdande åtgärder m. m.* att statsmyndigheterna skulle få möjlighet att utan att i varje särskilt fall inhämta Kungl. Maj:ts medgivande bestrida kostnaderna för vissa trivselfrämjande åtgärder till förmån för de anställda. Myndigheterna skulle härvid äga anlita den i deras omkostnadsstat upptagna anslagsposten till expenser, vilken därigenom skulle i vissa fall kunna belastas med högre belopp än som beräknats under vederbörande huvudtitel.

Utskottet har inte funnit anledning att framställa någon erinran mot vad i statsrådsprotokollet under denna punkt anförts. Vid sitt ställningstagande har utskottet beaktat att Kungl. Maj:t förutsatts skola bestämma vilka myndigheter som skall äga bestrida kostnader av ifrågavarande slag och likaså det sammanlagda belopp som myndigheterna får använda.

Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande *inrättande av tjänster* samt *anvisande av anslag till avlöningar* kommer utskottet att senare avge utlåtande.

I fråga om *handläggningen av byggnadsärenden* framgår av statsrådsprotokollet att gällande principer härför grundar sig på beslut av 1960 års riksdag. Dessa principer syftar bl. a. till att statsmakternas ställningstagande till ett byggnadsobjekt skall kunna baseras på dels en ingående prövning av lokalbehovet och dels en hållbar kostnadsberäkning. Beträffande vissa enskilda objekt har det visat sig nödvändigt med en uppmjukning av de fasta reglerna utan att likväl i huvudsak avkall gjorts från de grundläggande principerna. En viss praxis har därvid utvecklats. Vad i statsrådsprotokollet under förevarande punkt anförts synes närmast innefatta frågor om tillämpningen i särskilda fall av de godtagna huvudreglerna och har inte gett utskottet anledning till någon erinran.

Vad i *övrigt* i statsrådsprotokollet i nu förevarande delar anförts föranleder inte något särskilt uttalande från utskottets sida. Såsom tidigare anförts kommer utskottet att senare avge utlåtande rörande frågorna om inrättande av tjänster samt anvisande av anslag till avlöningar.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

A. bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1966/67 medge

1) de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslagsposter till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, eller till avlöningar till icke-ordinarie personal som behövs till följd av att dylik anslagspost blivit belastad i en omfattning som inte förutsetts

antingen med utgifter för avlöningar åt icke-ordinarie tjänsteman som vikarierat på ordinarie tjänst, vilken är obesatt eller vars innehavare åtnjutit ledighet för offentligt uppdrag eller av annan anledning med avstående av hela lönen, eller med kostnader som sammanhänger med att icke-ordinarie ersättare behöver anlitas då ordinarie tjänst hålls vakant eller vid längre tids ledighet med helt eller delvis bibehållen lön för ordinarie eller icke-ordinarie tjänsteman,

2) de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter som behövs med hänsyn till tillämpningen av reglerad befordringgång för personalkategorier som berörts i statsrådsprotokollet,

3) de överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter som behövs för att bestrida övergångsförmåner till befattningshavare på vissa orter som flyttats ner i ortsgrupp,

4) överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter på grund av merkostnader till följd av kontraktsanställning samt

5) överskridanden av genom riksdagens beslut maximerade anslag och anslagsposter till följd av att tjänstemän placeras i högre löneklass än som förutsatts vid anslagsberäkningen;

B. godkänna de riktlinjer för utbildning av vårdar- och vaktpersonal vid fångvårdsanstalter, ungdomsvårdsskolor och vårdanstalter för alkoholmissbrukare som förordats i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 3 januari 1966;

C. godkänna vad i statsrådsprotokollet föreslagits beträffande handläggningen av byggnadsärenden.

Stockholm den 1 februari 1966

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 13; dock att herr Åkerlund deltagit i stället för herr Wallmark.